

XXVI. évfolyam | 2015/4.

HONÉD ALTISZTI

F O L Y Ó I R A T

ngján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján

TARTALOM

Elődeink nyomdokába lépve...	2
Harmincöt év, tizenhat beosztás	3
Vadászirányítónak segít az egykori „BAT-man”	6
Nemzeti gyakorlat a veszprémi „Sasfészekben”	8
Hitelesen, objektívan és rugalmasan	10
Poszter	12
A császári és királyi szegedi 7. utászzászlóalj az első világháborúban (3.)	14
Egy harckocsizó kiképzési foglalkozás krónikája	16
Nagyboldogasszony ünnepe	18
Újraszínezve...	19
Gondolatok a közös éneklésről	19
A Győzelem Napjára emlékeztek	20
Bíró őrmester	22
„Cica” és a Kalasnyikov	22
Humor	23

ELŐDEINK NYOMDOKÁBA LÉPVE...

Több mint ezeréves történelmünk során számtalan alkalommal megmutatták őseink, hogy milyen hatalmas áldozatot képesek hozni a hazáért. A nagyszerű cselekedetek, az elődök által képviselt eszmék és értékek méltán hatnak az utódokra. Elődeink példája engem is arra sarkallt, hogy a haza fegyveres védelme mellett kötelezzem el magam, és tegyek meg minden tőlem telhetőt a magyar katona nimbuszának még magasabbra emelése érdekében. Katonának lenni számomra megtisztelő hivatás, amely lehetőséget ad arra, hogy elődeink nyomdokába lépve szolgáljam a hazát, a nemzetet.

A jövő alakításának szellemi fegyvere a tudás. Az MH Altiszti Akadémián eltöltött sokszínű, kihívásokkal teli két év során mindenki felmérhette és fejleszthette képességeit, kibontakoztathatta rejtett erősségeit. Képzésünk során a nappali tagozatból többünket motivált az altiszti kard kiérdemlése, így minden erőnkkel a tanulmányainkra koncentráltunk. Kielezett verseny jött létre, ám ez nem befolyásolta a köztünk kialakult jó viszonyt, barátságos légkört. Ismerve egymást, tudtuk: bármelyikünk megérdemelné és méltón viselhetné a kardot, így egymással szemben is tisztelettel viseltünk. A karddal kapcsolatos végső döntés csak a tanév zárásakor született meg. Az avatásunkon az eskütétel mellett az altiszti kard adományozása is kitörölhetetlen emlék marad számunkra. Jómagam életem eddigi legmeghatározóbb, legdicsőségesebb élményeként, túláradó büszkeséggel éltem meg, hogy számtalan becsülettel dolgozó, szorgalmas társam közül engem emeltek ki, tartottak méltónak az elismerésre.

Egy ember életében meghatározó szerepet kapnak a példaképek, ez talán ránk, katonákra hatványozottan igaz. Hatalmas motivációt és rendkívül fontos értéket közvetítenek ezek a személyiségek. Közéjük tartozik az ideai altisztavatáson megjelent Hegedűs Ferenc magyar királyi páncélos őrmester, aki tiszteletre méltó kora és a nyomasztó meleg ellenére délceg kiállással és katonás tartással intézett rövid, ám tartalmában valamennyiünket mélyen megérintő beszédet hozzánk. De a példaképek közé sorolható évfolyamunk névadója, Honti István gyalogos őrmester is, aki az 1941. szeptember 6-án végrehajtott hőstettéért, tizenkettedikként megkapta a Magyar Arany Vitézségi Érmét. Ők mindketten példaképeink lehetnek az altiszti pályánk kezdetén. Az ő értékeiket, szellemiségüket igyekszünk továbbvinni és képviselni a haza védelme során.

Ugray Csaba őrmester

HARMINCÖT ÉV, TIZENHAT BEOSZTÁS

Kanadai vezénylőzászlós magyarországi látogatása

Kriston István főtörzszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósának meghívására – folytatva a szövetséges országok vezénylőzászlósainak szakmai programmal egybekötött magyarországi látogatását – ez év nyarán hazánkban tartózkodott J. J. Etienne DeGready főtörzszászlós, a kanadai haderő vezénylőzászlósa.

Ismerkedés a honvédséggel és az országgal

Az immár hagyományosan ötnaposra tervezett program első állomása Szolnokon volt. A katonavárosba szervezett vizit során a vendég megismerte az MH 86. Szolnok Helikopterbázis, az MH 25/88 Gyorsreagálású Zászlóalj és az MH 34. Különleges Műveleti Zászlóalj felépítését, működését, rendeltetését és feladatrendszerét. A látogatást a repülőmúzeumban tett körséta zárta.

A következő napon Szentendre volt az úti cél. Bozó Tibor dandártábornok, az MH Altishti Akadémia parancsnoka fogadta a vendéget, majd szakmai megbeszélésre és kölcsönös tájékoztatókra került sor. A Magyar Honvédség közel 60 vezénylőzászlósa és altisztje fokozott érdeklődéssel hallgatta a kanadai kolléga jól felépített és érdekes előadását, aminek fókuszában a kanadai haderőben zajló átalakítás, annak az altishti kar professzionális fejlődésére gyakorolt hatásának bemutatása állt.

Másnap Magyarország történelmével és kultúrájával ismerkedett a kanadai vendég. Ehhez jobb helyszínt nem is találhattak volna a program szervezői, mint Eger. A főtörzszászlós már az odaúton elismerően nyilatkozott hazánk földrajzi adottságairól, a táj szépségéről. A hevesi megyeszékhely-

A kanadai vendég Szolnokon kezdte az ismerkedést a Magyar Honvédséggel

re megérkezve a vendéget lenyűgözte a gazdag történelmi múlttal rendelkező város rendezettsége, épületeinek szépsége. Annak ellenére, hogy a várat ugyan nem rohammal, hanem sétálva vette be, az altiszt, mint elmondta, a vártúrát örökre az emlékezetébe zárta.

A vezénylőzászlós folyóiratunkról

Hazautazás előtt DeGready főtörzszászlós készségesen nyilatkozott a Honvéd Altishti Folyóirat olvasói számára.

A vendég elsőként nem rejtette véka alá meglepetését, hogy a magyar altiszteknek saját, kéthavonta megjelenő kiadványuk van, sőt mi több, meglátása szerint az újság jól szerkesztett, tartalmas és lényeges kérdésköröket ölel fel. Úgy gondolja, hogy az önálló periodika léte az altishti állománycsoport egyfajta elismerése a katonai felső vezetés részéről. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a lehetőség egyszersmind komoly felelősség is a folyóirat kiadásában közreműködők részére, hiszen a szerkesztőbizottság tagjai

e területen amatőrnek számítanak, ám ennek ellenére gondosan, szakmailag igényesen kell előkészíteni az egyes lapszámokat, azokat tartalmas, naprakész és érdekes írásokkal, képekkel kell megtölteni.

Tapasztalatszerzés otthon és külhonban

Etienne DeGready a kanadai haderőben szolgáló altiszt bátyjának hatására 1980-ban, 17 évesen csatlakozott a Kanadai Fegyveres Erőkhöz (Canadian Armed Forces – CAF). Az alapképzést követően lövészkatona lett. Elsőként Montrealban kapott beosztást, majd a 22. Királyi Ezred 2. Zászlóaljának (2nd Battalion of the Royal 22 Regiment) állományában szolgált Québec városban, Québec tartomány fővárosában. Ezt követően az ezred 1. zászlóaljának állományával az akkor még megosztott Németország nyugati területére vezényelték (Lahr). Az őrmesteri rendfokozatot 1986-ban kapta meg. A következő évben pályát módosított és csatlakozott a légvédelmi tüzérek állományához (Air Defence – AD – Artillery). Hazai és nemzetközi be-

osztásban szolgált a 119. Légvédelmi Tüzérosztály (119th AD Battery), illetve a 4. Légvédelmi Ezred (4th AD Regiment) állományában. Tíz mozgalmas év elteltével, érdemei elismeréseként és szakmai felkészültsége alapján zászlóssá nevezték ki és visszahelyezték a Chatham helyőrségben települt Légvédelmi Tüzér Iskola (Air Defence Artillery School). Néhány év gyakorlati jellegű munka elteltével már magasabb szintről (Nemzetvédelmi Parancsnokság – National Defence Headquarters) szervezte a légvédelmi tüzérek kiképzését, felügyelte szakmai fejlődését.

Az irodai munkát hamarosan ismét gyakorlatiasabb tevékenység követte. Két év elteltével visszakerült a 4. Légvédelmi Ezredhez, ahol első altiszt, illetve vezénylőzászlósi beosztásokban szolgált. 1998-ban katasztrófaelhárítási műveletben is tapasztalatokat szerzett, amikor egy jégvihar okozta veszteségeket kellett felszámolni. Továbbá részt vett a Swissair 111-es járatának tragikus balesetével, az azt követő mentéssel, majd a tragédia kivizsgálásával kapcsolatos katonai feladatokban. A kutatást és a vizsgálatot a Kanadai Nemzeti Közlekedésbiztonsági Felügyelet (Transportation Safety Board of Canada – TSB) irányította, de a katonaság, a válságkoordináló csoport (Crisis Coordination Group – CCG), a Kanadai Királyi Lovasrendőrség (Royal Canadian Mounted Police – RCMP) és sok más szervezet is segített az baleset körülményeinek feltárásában.

Részvétel a misszióban szolgálók biztonságának fokozásában

Lassan elérkezett a nemzetközi katonai műveletekben való részvétel ideje is. 2001-ben Etienne DeGready a 32. légvédelmi alakulat tüzéreinek őrző-védő, illetve lövész katonai felkészítéséért volt felelős. Bosznia-Hercegovinába települtek, ahol csapatmegóvási feladatokat kellett ellátniuk. Az SFOR Banja Luka-i hadosztályának állományában objektumokat, illetve csapatokat, azok meneteit biztosították, figyelemre méltó teljesítménnyel. Így szolgálatuk leteltével a teljes állomány el-

DeGready főtörzsászlós magyar altisztekkel

ismerésben részesült a harccsoport parancsnokától.

A következő időszak a szakmai és elméleti továbbképzésről szólt. A kanadai haderő technikai képzésének (Army Technical Warrant Officer) keretében az alkalmazott hadtudományi osztály (Applied Military Science Department) által szervezett programban vett részt Kingston városában (Royal Military College of Canada, Ontario tartomány). Az eredményes képzést követően megkapta a tüzérség egyik kiemelt szakmai titulusát (Master Gunner) és egyidejűleg kinevezték főtörzsászlóssá.

Ezzel egy időben áthelyezték a különböző lőszer kutatásával foglalkozó központhoz (Munitions Experimental Test Centre – METC). A Québectől valamivel több mint 20 km távolságra levő Valcartier katonai támaszpont több katonai szervezet otthona. A bázist százegy évvel ezelőtt, 1914 augusztusában kiképzési központként hozták létre az I. világháborúban részt vevő, kanadai expedíciós feladatokra kijelölt katonák felkészítése érdekében. Az itt eltöltött évek során vizsgálati igazgatóként (Trial Director) DeGready ismételten igyekezett

kihozni magából és a körülmények adta lehetőségekből a maximumot. Fő tevékenysége az IED-támadások kezelésének, elhárításának hatékonyságnövelésére irányult. A gépjárművek IED-támadások elleni védelmét növelő fejlesztés keretében jelentősen megnövekedett az Afganisztánban szolgáló katonák biztonsága, túlélőképessége. Nem meglepő, hogy tevékenységével kivívta a Tudomány és Technológia Minisztérium (Ministry of Science and Technology) vezetésének elismerését.

A főtörzsászlós 2008-ban ismételten csapatnál szolgált. A 4. Légvédelmi Tüzérezred vezénylőzászlósaként (Regimental Sergeant Major) visszatért az ötvenes évek közepén épült gagetowni katonai támaszpontra. Az ezred az afganisztáni feladatok támogatására valamennyi váltáshoz UAV- (Unmanned Aerial Vehicle – pilóta nélküli felderítő repülőgép) és légiirányító szolgáltatást biztosított.

Közreműködés a haderő átalakításában, fejlesztésében

Az utóbbi években DeGready főtörzsászlós különböző, a szakmai

képzés fejlesztését végző szervezetenként szolgált, így például a szárazföldi haderő doktrinális és kiképző feladatokat ellátó részlegénél, ahol a kanadai haderő rangidős altisztjeként felelt a haderőben szervezett és végrehajtott, állománykategóriákat átfogó alaptanfolyamokért. 2013-ban került jelenlegi beosztásába; munkakörének egyik sarokköve az altiszt állomány fejlesztése, képzésének korszerűsítése. Ehhez részben kapcsolódóan DeGready főtörzsszászlós aktívan részt vesz a NATO által vezetett védelmi képzés megerősítő programjában, az úgynevezett DEEP-ben (Defence Education Enhancement Program), ami a korábbi Szovjetunió országainak nyújt támogatást a saját altiszt állományuk professzionális fejlesztésében.

A főtörzsszászlós meggyőződése, hogy a személy fejlődése sosem áll meg, sosem tekinthető lezártnak. Mindig van lehetőség arra, hogy alakuljunk, ismeretekkel bővülünk és szakmai, valamint emberi vonatkozásban erősebbé válunk. A kanadai haderőben a kor követelményeinek és a lehetőségek adta keretek figyelembevételével egy vizsgálatra került sor, ami az idén zárult. Pontosabban csupán csak a vizsgálat első fázisa fejeződött be, mivel annak bázisán egy újabb fejezet kezdődik. Nevezetesen a haderő szervezeti átalakítása. Ez azt fogja jelenteni, hogy a viszonylag merevnek tartott, feladat alapú szervezetek helyébe a kompetencia alapú működés lép elő. Ennek keretében beszélhetünk a hadseregben a kompetencia alapú humán menedzsmentről. Ezt az új Stratégiai útmutató is megfogalmazta. A kompetencia fejlesztését a Professzionális Fejlesztési Rendszer (Professional Development System) négy tartópillérben látják, melyek a következők: kiképzés, képzés, tapasztalat és önképzés (önfejlesztés). A kiképzés során gyakorlati fogásokon, folyamatos gyakorlásokon keresztül alakul ki, illetve fejlődik az egyén azon képessége, amely szükséges a feladatának végrehajtásához. A kiképzés felkészíti a katonát a várható és ismétlődő feladatokra. A képzés segíti a katona elemző és úgynevezett kritikus gondolkodá-

sának kialakítását, illetve képessé teszi váratlan, ismeretlen és összetett helyzetek kezelésére. A kanadai haderő csoportosítása a képzés két kategóriáját különbözteti meg: az egyik a „beöltözés előtti”, vagy akár a már megkezdett szolgálat alatti magas szintű képzés, oktatás (Academic Education); a másik pedig a professzionális katonai képzés (Professional Military Education), amit a katonai pálya során különböző tanfolyamok, speciális képzések jelentenek. Az egyén kompetenciafejlesztésének harmadik tartópillére a *tapasztalat*, amire különböző munkakörökben és nemzetközi feladatokban (missziókban) tehetünk szert. Nagyon fontos a tapasztalatok feldolgozása és az adott környezetbe történő odaillő adaptálása. A főtörzsszászlós kihangsúlyozta, hogy ezt a területet nagyon értékesnek tartják, azonban a teljes körű kiaknázás terén még van mit tenni. Az önképzés az egyén és a szervezet felelősségének megosztottságát mutatja a katona professzionális fejlődésének érdekében.

A 16. költözés nem az utolsó volt...

DeGready főtörzsszászlós a beszélgetés vége felé halkán beismeri, hogy ideutazása előtt nem sokat tudott a magyar altisztekről, azok képzéséről, helyzetükről és szakmai fejlődésükről. Azonban az itt eltöltött napok során szerzett tapasztalatai alapján őszintén mondhatja, hogy progresszívebben fejlődünk, mint ahogy azt előzetesen elképzelte. Jó úton halad a magyar altisztek professzionális értékrendjének kialakítása és az annak szellemében való szolgálat.

A vendég eddigi, 35 év szolgálati ideje alatt 16 alkalommal váltott beosztást, költözködött egyik helyőrségből a másikba. Tekintettel arra, hogy a kanadai haderőben maximálisan 60 éves korig lehet katonaként szolgálni (azt követően nyugdíjba kell vonulni), DeGready főtörzsszászlósra még további helyőrségek várnak. A további katonai pályaszakaszhoz sikereket és erőt, egészséget kívánunk.

Dr. Murinkó Attila
alezredes

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar
A kiadásért felel:
Dr. Orosz Zoltán altábornagy

Szerkesztőbizottság:

Elnök:
Kriston István főtörzsszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőszászlósa
Tagok:
Balog Sándor főtörzsszászlós
Berek Zsolt törzsszászlós
Bogya Sándor törzsszászlós
Dr. Murinkó Attila alezredes
Gervai János törzsszászlós
Kovács Miklós főtörzsszászlós
Négyesi Tibor főtörzsszászlós
Tigyi István főtörzsszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős vezető:
Dr. Bozsonyi Károly ügyvezető
Mb. szerkesztőségvezető:
Dr. Isaszegi János ny. mk. vezérőrnagy
Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán
Kézirat-előkészítő: Eszes Boldizsár
Korrektor: Apagyiné Gáspár Jolán
Tördelőszerkesztő: Dancs Katalin
Arculatterv: Szabó Bettina
Címlapterv, poszter: Dani Márton
Szerkesztőségi titkár: Solti Gabriella
A szerkesztőség címe:
1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 272-02, 459-5355,
fax: 459-5354
e-mail cím: kisszoltan@armedia.hu

Nyomdai kivitelezés:
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem
Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató
Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a www.honvedelem.hu portál digitális könyvtárában és a www.parbeszed.hm.gov.hu portálon

A Honvéd Altiszt Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

VADÁSZIRÁNYÍTÓKNAK SEGÍT AZ EGYKORI „BAT-MAN”

A sorkatonaság szerette meg vele annyira a katonai szolgálatot, hogy aztán Gyuláról indulva Békéscsabán, Amerikán és Afganisztánon át Kecskemétre érkezzen – foglalhatnánk össze röviden Balogh István főtörzsőrmester, az MH Légi Vezetési és Irányító Központ Kiképző Tartalék Irányító Központja irányítóasszisztensének eddigi karrierjét. Ráadásul a tervek szerint a Gripenek közelsége még csak nem is a végállomás...

Ha már utazás: nem mondhatjuk, hogy a békési 636. számú Ipari Szakközépiskolában, fémforgácsoló szakon letett érettségi után Balogh István főtörzsőrmester útja egyenesen a honvédséghez vezetett. Mivel a sport már gyermekkorától fontos szerepet játszik az életében, és a középiskola után az aktív versenyzés mellett megszerezte a kick-box sportoktatói bizonyítványt, eleinte edzőként-segédedzőként próbált boldogulni, több-kevesebb sikerrel. „Hamar rá kellett jönnöm azonban, hogy ebből nem lehet megélni... Jelentkeztem az akkori Államigazgatási Főiskolára, de később megdöntöttem magam és nem kezdtem el. 1995-ig próbálkoztam többféle munkával is, de sajnos a Viharsarokban eléggé korlátozottak voltak a lehetőségek, így egyáltalán nem

bántam, amikor a 21. születésnapomon megkaptam a sorkatonai behívómat az akkori szegedi Török Ignác Műszaki Dandárhoz” – eleveníti fel a kezdeteket a főtörzsőrmester.

Egy évig földtológép-kezelőként (BAT-M), valamint századírnokként szolgált, és saját bevallása szerint eléggé hamar belerázódott a „katonásdiba”, ahol többek között önállóságra, fegyelemre és a mások iránti tiszteletre nevelték. Leszerelése után még a civil életben rövid ideig próbálkozott ezzel-azzal, de a szép szegedi évére visszagondolva úgy döntött: szerződéses katona lesz. „Szerződéses szolgálatomat 1997 májusában kezdtem Békéscsabán (Fürjesen) az MH 54/16 sz. Rádiótechnikai Századnál mint magaságmérő radarkezelő. Nem sokkal

később lehetőség nyílt rá, hogy hivatásosként szolgáljak tovább, és egy percet se hezitáltam. Voltam P-37, P-37M, SZT-68U, P-18 radarok állomásparancsnoka is, majd 2003 tavaszán az ukrajnai Harkovban elvégeztem egy tanfolyamot, ami az SZT-68U működtetésére és karbantartására készített fel. A meglehetősen élménydús két hónap után még a rég elfeledettnek hitt orosz nyelvtudás is felderengett kisé” – meséli az irányító-asszisztens.

Tanfolyamot tanfolyam követett, ugyanis a békéscsabai századnál elvégzett alapfokú angol nyelvi kurzus után akkori parancsnoka, Gulyás László őrnagy beiskoláztatta az akkori Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem NATO STANAG 2.2.2. angol tanfolyamára. A sikeres vizsgák abszolválása után az oktatótól kapott tananyag alapján letette még a STANAG 3.3.3.3., valamint az ARMA felsőfok komplex „C” vizsgákat is. „Itt tájékoztattak arról, hogy van lehetőség az IMET-program keretében kijutni az Amerikai Egyesült Államokba. Megkérdeztem az őrnagy urat – ő pedig áldását adta rá. Felvételiztem, majd 2006 őszén két hónapra kiutaztam a Virginia állambeli Quantico támaszpontra, az amerikai tengerészgyalogság törzsaltiszti előmeneteli tanfolyamára (Staff Non-Commissioned Officer Academy Career Course). Sok, meglehetősen érdekes és hasznos tapasztalatot szereztem ott, amit utána 2009-ben, a második – már magasabb szintű – tengerészgyalogos tanfolyamon, az Advanced Course-on (Camp Lejeune, North Carolina) hasznosíthattam. Itt százhetvenegy amerikai Gunnery Sergeant (főtörzsőrmester) és egy zambiai kiképző főtörzsőrmester társaságában tréningeztem. Ez már inkább a csapatok vezetéséről szólt, heti két-három vizsgával. A legiztasztóbbnak számomra a Power Point-os előadások bizonyultak, merthogy ezeket a harcedzett katonáknak a saját anyanyelvükön,

Balogh főtörzsőrmester katonai életútja kiváló példa arra, hogy a Magyar Honvédségben érdemes tanulni, fejlődni

Tengerészgyalogos tanfolyamon az USA-ban

angolul kellett megtartanom” – foglalja össze röviden amerikai tapasztalatait Balogh István főtörzsőrmester.

A tanfolyamok közben – nyelvtudását hasznosítva – az altiszt (elsősorban) fordítóként aktívan közreműködött a békéscsabai, valamint a bánkúti RAT-31DL radarok radome-jának (a radome az a külső héjszerkezet, amely védi a radar elektronikáját az időjárás viszonyosságaitól) kiépítésében.

Természetesen, mint sokan mások, ő is kivette a részét a Magyar Honvédség missziós szerepvállalásából: 2011 szeptemberétől 2012 márciusáig Afganisztánban, Kabulban szolgált, mégpedig az Egyesített Hadműveleti Központ (Combined Joint Operation Center) hadműveleti váltásában.

„Egyetlen magyar altisztként az afganisztáni hadszíntér különböző régióiból beérkező jelentések feldolgozásában, továbbításában, főként amerikai és angol tisztekkel, főtisztekkel dolgoztam együtt. A misszió befejezése után világossá vált számomra, hogy váltanom kell, mert még több szinten is bizonyítani akarok. A parancsnokaim lehetővé tették számomra, hogy átkerülhessek Kecskemétre, jelenlegi beosztásomba. Ez nagyon jó döntésnek bizonyult, mert itt teljesen más a felelősségi szint, aminek nap nap után meg kell felelnem. A

A főtörzsőrmester a külföldi képzések és a missziós szolgálat során jól hasznosíthatta magas szintű angol nyelvtudását

katonai és civil irányítók közötti koordináció, a vadászpilóták fizikai közelsége egyaránt izgalmas feladatokat és munkakörnyezetet jelentenek számomra” – mondja Balogh főtörzsőrmester, aki akkor sem jön zavarba, ha esetleg spanyol katonákkal találkozik. Tavaly ugyanis középfokú nyelvvizsgát szerzett ebből a nyelvből, és szeretné mihamarabb letenni a felsőfokot is. Nem titkolt távlati célja ugyanis egy hosszabb külföldi beosztás, ahol ezt a képességét is kamatoztatni tudná.

Balogh István főtörzsőrmester katonai életútja kiváló példa arra, hogy a Magyar Honvédségben

érdemes tanulni, fejlődni; a befektetett energia kinek rövidebb, kinek hosszabb távon, de meghozza gyümölcsét. Most, amikor az új életpályamodell bevezetése előtt állunk, talán még inkább fontos az elhivatottság, a szakmaszeretet és a kihívások keresése, mint bármikor ez idáig. Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy a lehetőség csak egyszer kopogtat az ajtónkon, s azt is igen halkán teszi. Erdemes hát hallgatózni, és ha elérkezik a pillanat, ragadjuk hát meg a felkínált lehetőséget és éljünk vele!

Szabó Ottó
törzsászlós

NEMZETI GYAKORLAT A VESZPRÉMI „SASFÉSZEK BEN”

Pásztázott Égbolt 2015

A hideg, szeles, átlagos áprilisi nap délelőttjén egy ballonkabátot viselő kalapos, napszemüveges úr csöngetett az objektum főbejáratánál és a „hotelban” szálláslehetőség felől érdeklődött. A szolgálat udvariasan elküldte, azzal, hogy tévedés történt, ez nem egy szálloda. A férfi elnézést kért, majd sietve távozott. A szolgálat a monitoron észlelte, hogy az idegen „véletlenül” ott felejtette a nagyméretű gurulós bőröndjét a bejáratnál. Azonnal értesítették az objektum ügyeletes tisztjét, és a kiképzésen tanultakat alkalmazva kiürítették a környéket, körbekerítették a gyanús csomagot. Az előírás szerint megtett intézkedések (észlelés, evakuálás, területzárás, biztosítás és jelentés) után az objektum tűzserésszolgálat megvizsgálta a gyanús csomagot és megállapította, hogy a bőrönd egy időzített gyújtóval ellátott robbanószerkezetet tartalmaz, melyet a tűzserésszek sikeresen hatástalanítottak.

Mind kiderült, a „bőröndös akció” csupán figyelemelterelés volt, ugyanis nem sokkal később az objektum hátsó bejáratát egy teherautóval, óriási robajjal betörték, ám a gépjárművet a felállított vasbeton

A bejáratnál „felejtett” bőrönd

akadályok megállították. A teherkocsival behatoló fekete sámaszkos „terroristák” leugrálva a járműről kézigránálttűzet és golyózáport zúdítottak az őrszemélyzetre. A céljuk a bázis őrsége elleni váratlan rajtütés, meglepetésszerű kommandós terrortámadás volt.

A biztonsági ellenőrző-átesztző pont (BEÁP) katonái azonnal szembeálltak a hivatlan vendégekkel annak érdekében, hogy az objektum adottságainak kihasználásával megóvják saját erőiket és eszközeiket,

felfogják az ellenség csapásait, erőit felmorzsolják és támadási céljukról lemondassák őket. A rövid tűzpárbaj után sikerült az ellenség egy részét megsemmisíteni, illetve a másik részét fogságba ejteni. A harcnak ebben a formájában is nagy találatkonyságra, szilárdságra, határozottságra és személyes bátorságra volt szükség. Szerencsére a fentebb leírt eseménysor csupán egy földi védelmi gyakorlat szituációs eleme volt.

A „sziklát” nemcsak egykoron – a II. világháború alatt, a koronaékszerek és a Magyar Nemzeti Bank aranykészletének őrzésekor – kellett megvédeni, hanem napjainkban, az április 28–29-én lezajlott „Pásztázott Égbolt 2015” fedőnevű nemzeti gyakorlaton is. Magyarországon az MH 54. Veszprém Radarrezred az első olyan alakulat, amely a NATO-ellenőrzést sikeresen teljesítette 2005-ben. A minősítés 3 évig érvényes. Ezt a címet minden évben nemzeti gyakorlat keretében meg kell védeni, többek között felkészülve a következő évek NATO-ellenőrzéseire – a szövetségi együttműködésben szolgáló alakulat most is ezt tette.

A földi védelmi reagálóképességek fokozása érdekében számos váratlan eseményre, harci szituá-

Az objektum előtt tüntetőkkel szembeni fellépés

A védőknek számos váratlan eseményre, harci szituációra kellett reagálniuk

cióra kellett felkészülni, illetve reagálni: légitámadás, vegyi riadó, az objektum előtt tüntető tömeg széteszlatása, autóba rejtett pokolgép robbanása a bejáratnál, bomba a szikla udvarán, mesterlövész belövése a szemben lévő várból, aknarobbanás a sziklatetőn, sziklaomlás a bombázástól, sérültek mentése, osztályozása, ellátása, kórházba szállítása, tűzoltás és műszaki mentés, ki- és belépő személyek és gépjárművek ellenőrzése, átvizsgálása, vegyi mentesítés, a fokozott feszültséget, háborús stresszt nehezen tűró bajtársak lecsillapítása és megnyugtatósa, és nem utolsósorban a közös együttműködés a Veszprém helyőrségben lévő társszervekkel, a városi tűzoltósággal és a rendőrséggel.

A harc bármilyen formájáról is legyen szó, a siker az állomány ka-

Az alakulat katonái gyorsan, határozottan és hatékonyan oldották meg feladataikat

Szakszerű sebesültellátás

tonai és technikai képzettségének fokától, fizikai edzettségi állapotától, a korszerű eszközökkel való ellátottság mértékétől függ, valamint attól, hogy a katonák milyen hatékonysággal alkalmazzák megszerzett és begyakorolt ismereteiket, készségeiket.

A személyi állomány felkészítése szisztematikusan zajlott, az éves kiképzési tervnek megfelelően. A felkészülés során az általános katonai ismeretektől kezdve az elsősegély-nyújtáson át az álcázásig, a terrorelhárítástól a bányamentésig és a nemzetközi hadijogig az alakulat kifogástalan működéséhez szükséges minden fontos területet érintettek mind elméletben, mind a gyakorlatban. A harcászati gyakorlat időszakában sűrűn zajlottak az események; a két nap alatt közel nyolcvan bevetést kellett teljesíteni a részt vevő állománynak, hogy ezáltal kiderüljön, hogyan tudjuk megvédeni a légierő „sasfészkét”,

a harcálláspontnak otthont adó bázist.

Alakulatunknál az altiszti állomány sokoldalúan képzett, jól felkészült, magas színvonalú munkát végez, közülünk többen megjárták a nemzetközi missziókat. Az állomány szívvel-lélekkel készült erre a megmérettetésre, és minden szakterületen igen sokat tett a gyakorlat sikeréért.

Nemzeti gyakorlatunkon az ellenőrök elismerően nyilatkoztak a látottakról. Az értékelés során megállapították, hogy az alakulat katonái valóban jól felkészültek a különféle váratlan helyzetekre, reagálóképességük gyors, rendkívül határozott, hatékony és magas szintű. A végrehajtott nemzeti ellenőrzés és annak értékelése után bizalommal tekinthetünk a következő években sorra kerülő NATO-gyakorlatok elé.

*Surányi Barnabás
zászlós*

HITELESEN, OBJEKTÍVAN ÉS RUGALMASAN

A Kecskemét helyőrségben települő MH Légijármű Javítóüzem alapvetően a Magyar Honvédség repülőeszközeinek és azok tartozékainak, valamint haditechnikai eszközeinek a csapatok lehetőségét meghaladó mértékű javítását, konstrukciós változtatását végzi békében és minősített időszakban egyaránt, és ezen feladatait képes akár hadműveleti területen is ellátni. Ennek a szervezetnek a vezénylőzászlósa Szabó János főtörzszászlós.

János 1971-ben született Enyingen. Első iskoláit Mátyásdombon és Kislángon végezte, és ott találkozott először a katonai pálya lehetőségével is, amikor a tatai Nógrádi Sándor Honvéd Kollégium állományából egy toborzó látogatott az iskolájába és tartott előadást a katonai pályáról. Meghallgatta a toborzót, fel is tett néhány kérdést, de ekkor még nem mutatott különösebb érdeklődést a katonai pálya iránt. Ám teljesen máshogy látta ezt a kérdést az osztályfőnöke: ő adta be ugyanis helyette a jelentkezési lapot, tanítványa tudta nélkül. Így aztán nem csoda, hogy meglepetten kapta kézhez a felvételi vizsgára behívó levelet. Ezzel egy időben felvételizett ugyan egy székesfehérvári gimnáziumba is, ahová szintén felvételt nyert, ám a katonaelet kalandos csábításának nem tudott ellenállni, így a tatai intézményt választotta. Tekintve, hogy Jánost megelőzően a családjában senki nem volt katona, hagyományt nyitott. Három honvéd kollégista évet követően azonban a váltás mellett döntött, az MN 4011 Tiszthelyettesképző Iskolába jelentkezett, ahol ügyvitel-kartográfus szakon végzett, 1990-ben avatták őrmesterré.

Az első beosztás Szabadszállásra, az MH Hunyadi Mátyás Képző Központ állományába repítette Szabó őrmestert, aki a végzettségének megfelelően ügykezelő-kartográfus beosztásba került az ügyviteli részlegre. Ám a betanulás időszaka nem nyúlt hosszúra, mivel alig fél év múlva, amikor a részleg vezető szülési szabadságra távozott, kinevezték az ügyviteli részleg vezetőjévé. F fiatal őrmesterként vezető pozícióba kerülni komoly kihívást

Szabó János főtörzszászlós

jelentett Jánosnak, hiszen az a hat hónap éppen csak arra volt elég, hogy beilleszkedjen az alakulat életébe. Ám visszatekintve katonai pályafutása fordulópontjaként emlékezik erre az időszakra, ekkor alakult ki benne az a felelősség-tudat, ami a mai napig is jellemzi mindennapjait. Pályakezdeként nem csupán felelős volt az alakulat „idegközpontjának” működtetéséért, hanem egy felelősségteljes, bizalmi beosztást töltött be, hiszen csaknem mindenről tudomása volt, ami az alakulatnál történik. Gyorsan fel kellett nőnie a feladathoz. A helyzet a korábbinál is nagyobb teljesítményre sarkallta, és arra is megtanította, hogy csak kellő előkészítés után hozzon meg felelős döntéseket.

Hét év elteltével a részleget alosztállyá bővítik, amikor is a beosztása tisztivé változik. Ekkor vált János, és lesz a hadműveleti és kiképzési főnökség beosztott tiszt-helyettese. 2000-ben viszont, egy újabb átszervezési időszakot köve-

tően, újra az ügyviteli részlegre tárlja magát. Ugyanebben az évben szerzi meg első tapasztalatait arról is, hogy milyen is egy nemzetközi törzsben feladatot végrehajtani, ugyanis térképészként részt vesz az Ardent Ground 2000 gyakorlaton, ahol 13 ország katonái képviselték magukat. Ebben az időszakban kerül először közvetlen kapcsolatba a vezénylőzászlósi rendszerrel. Szabadszálláson ekkor nevezik ki az első vezénylőket, és János meggyőződése, hogy nagy többségük ma is helytállna a beosztásban annak ellenére, hogy abban az időben nem kaptak túl sok információt a rendszerről, csupán ködös és felületes ismeretekkel rendelkezett az állomány az új altiszti feladatköréről.

2004 újabb fordulatot hozott Szabó főtörzszászlós életében; bezárt a szabadszállási laktanya. Ekkor helyezték az MH Légijármű Javítóüzem állományába hadműveleti és kiképzési beosztottnak. Mivel a katonai szervezet akkori vezénylőzászlósa osztotta meg vele az irodáját, lehetősége volt Jánosnak arra, hogy „közről” is rálátáson a rangidős altiszt feladatkörére. 2005 tavaszán pedig, a vezénylőzászlós megromlott egészségi állapota miatt, fokozatosan

János ügyvitel-kartográfus szakon végzett a tiszthelyettes-iskolán

átvette a feladatkörét, és amikor ugyanabban az évben a fenti okok miatt a vezénylőzászlós nyugállományba került, beosztásának ellátása mellett Szabó főtörzszászlós biztáknak meg a vezénylőzászlósi beosztás ellátásával.

Tekintve, hogy parancsnokként mielőbb szeretne volna kinevezni a beosztásba, 2006 áprilisában beiskolázták az amerikai hadsereg vezénylőzászlósi akadémiájának (US Army Sergeant Major Academy – USASMA) rangidős altiszti tanfolyamára. Ám, hogy mégsem neveztek ki, annak egyetlen oka volt: ebben az időben felsőfokú végzettség szükséges volt hozzá, így egészen 2010 júliusáig megbízottként végzi a vezénylőzászlósi feladatokat.

A külszolgálat sem hiányozhat János életéből: 2010 júliusában sikerrel pályázott meg egy beosztást a brüsszeli NATO Parancsnokságon, ahol 2013 júliusáig teljesített szolgálatot. Véleménye szerint óriási lehetőség volt ez a számára, mivel alkalma nyílt bekapcsolódni az észak-atlanti szövetség legfőbb katonai döntési szervezeténél végzett munkába. Tanulságos volt számára látni azt, hogy miként működik a szövetséges döntési mechanizmus. Katonai pályafutása eddigi legnagyobb élményének és lehetőségének tartja ezt a három évet.

Visszaérkezve a tartós külszolgálatról visszakért az MH Légijármű Javítóüzemhez, és megküzdve különböző adminisztrációs és más hátráltató okokkal, végül 2014. augusztus 1-jétől kinevezték a katonai szervezet vezénylőzászlósává, és ezzel egyidejűleg előléptették főtörzszászlóssá.

Nyelvi képességeit is folyamatosan fejlesztette. 1998-ban vett részt az első nyelvtanfolyamán, és 2009-ben már STANAG 3.3.3.3 szintű nyelvvizsgát tett.

János szerint vezető altiszti beosztásban ténykedni mindig is egy olyan feladat, ahol soha nem lehet elégedett önmagával az ember. Mindenkinek van erősebb és gyengébb oldala. Az egyiket szinten tartani, a másikat pedig erősíteni kell. Ön-kritikusan vizsgálva önmagát úgy látja, hogy a feladatok ellátásához szükséges szabályzatok, parancsok,

intézkedések és egyéb direktívák mélyebb ismerete terén kell fejlődni, mélyebb ismereteket szereznie. Tudja, hogy ezt jelentős időráfordítással lehet csak megoldani, viszont azzal is tisztában van, hogy erre nem szabad sajnálni az időt.

Szabó főtörzszászlós hiszi, hogy minden altiszt és legénységi állományú katona ismeri az „Altiszti hitvallás” és az „Altiszti értékek” szövegét, tartalmát, üzenetét. Szerinte a vezénylőzászlósnak az ezekben foglaltakat súlyozottabban kell magáénak tudnia. A szolgálati szabályzat is meghatározza a különböző szintű vezénylők feladatait és kötelességeit. Ezek alapján számára elsősorban a hitelesség, objektivitás és a flexibilitás az, amivel egy vezénylőnek rendelkeznie kell. Másodsorban, mindenképpen legyen aktív kapocs a parancsnok és az altiszti/legénységi állományú katonák között. Végül, de nem utolsósorban rendelkezzen olyan kommunikációs képességgel, hogy át tudja vinni a parancsnok szándékát az alárendelt állomány felé.

János igazából azt tekinti sikernek, ha az általa végzett munka hasznos mind a parancsnoknak, mind pedig az altiszti és legénységi állománynak. Ezt elérni pedig csak apróbb sikerek útján lehet. Úgy tartja: ha a parancsnok bizalmát sikerül elnyernie, és az kikéri a véleményét, valamint ha a beosztott állomány bizalommal fordul hozzá, akkor számára ez az igazi siker!

Szabó főtörzszászlós nő, két felnőtt lánya van (24 és 21 évesek), valamint június közepén már nagypapa is lett. Kevés szabadidejében szívesen olvas és kerékpározik. Nem nagyon szeret messzemenően tervezni, mert az örökké változó kö-

Az emlékfotó a diplomaátadáson készült

rülmények és feltételek mellett ezt feleslegesnek és csalódások forrásának látja. Szeretné tovább képezni magát, mivel szívesen tanul és az új dolgok megismerésétől sem idegenkedik, és áll elébe minden olyan kihívásnak, ami csak megtalálja.

Berek Zsolt törzszászlós

ÁRNYÉKOLÁSRA FELKÉSZÜLNI!

A Honvéd Altiszti Folyóirat a még nyári kánikulában is minden oldalával, mindenoldalúan rendelkezésre áll. Jöhet a hőség. Az olvasás öröme túl a hűsítésre, árnyékolásra is képes a lap.

D. M. A.

Csoporttársaival a vezénylőzászlósi akadémián

A HAZÁÉRT

A CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI SZEGEDI 7. UTÁSSZÁSZLÓALJ AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN (3.)

Írásomban a szegedi utászszázlój – a Honvéd Altiszti Folyóirat 2015/2–3. számában közreadott – történetét folytatom.

3/7. utászszázad

A század Sólyom-Fekete Gellért százados parancsnoksága alatt 1914. augusztus 1-jén indult a harctérre. A századnál a következő tisztek szolgáltak: Ródl Rudolf főhadnagy, Eitler Jenő főhadnagy, Maly Ede főhadnagy, Predragovics Rudolf hadnagy és Zsák Győző zászlós. Szeptember 8-áig a század a Szerémségben végzett műszaki munkákat. Szeptember 8-án az alegység egyik fele erőszakos átkelést hajtott végre Ródl főhadnagy parancsnoksága alatt Plojznál, míg Sólyom-Fekete százados a Száván próbált meg átkelni. Az átkelés nem volt sikeres, Predragovics Rudolf hadnagy és sok utász halt hősi halált vagy sérült meg. December 2-án csapataink bevonultak Belgrádba, és a 3/7. század is oda került. Itt a pozsonyi 2/5. századdal együtt hadihídat és később uszályhidat épített.

1915 januárjában a század az 1/7. utászszázaddal együtt az orosz harctérre került. Az utászszázadok a Linsingen német hadtestből alakult „Deutsche Südarmee” kötelékébe tartoztak. A század a tartalékok számára egy hatal-

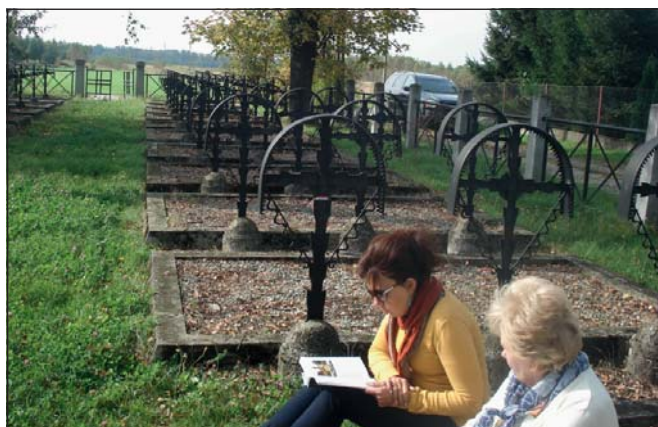
mas barakktáborot épített, melyet a németek „Zweikaiserstadt”-nak (Kétcsászárvárosnak) kereszteltek el. A táborépítéssel egy időben a század az 1100 méter magasan fekvő harcterep útjait járható állapotban tartotta. (Ez emberfeletti munka volt a –30 Celsius-fokos téli hidegben és állandó hóvihárban). Áprilisban kezdődött az előnyomulás a Kárpátokból Kelet-Galíciába. A század az 1/7. századdal egyesülve a Stryj folyón át először két könnyű póthídat, majd később ezeknek helyébe két nehéz póthídat épített.

Az olasz harctéren a 3/7. utászszázad az 1917 végén bekövetkezett átszervezés alkalmával az 1/51. „sappeur” század elnevezést kapta. Mint ilyen az 51. honvédhadosztálynak hadosztályközvetlen árkászszázada volt a háború végéig. A század az orosz hadszíntérről 1918 júniusában az 51. honvédhadosztállyal együtt a Piave mellé, a XXIV. hadtest körletébe került. A hadosztály a piavei csatában már nem vett részt, a Montellóról való visszavonulás után a 17. hadosztályt váltotta fel. A váltás 1918. július 2-án fejeződött be, és ettől az időponttól kezdve az 1/51. árkászszázad a 102. honvéddandár védelmi körletében működött. A század utolsó parancsnoka Molnár Pál főhadnagy volt. Rajta kívül a századnál csak két „alantos” tisz (Schwanda hadnagy és Bachmann zászlós) szolgált. A

többi szakaszparancsnok feladatait Schmidt és Jeamplong önkéntes szakaszvezetők látták el.

Jacobi Ágost könyvében Molnár Pál hadmérnökkari alezredes, az egykori főhadnagy századparancsnok visszaemlékezése alapján idézi fel az 1/51. árkászszázad történetének utolsó hónapjait. A 102. honvéddandár védelmi körlete a suseganai Piave-hidaktól kétoldalt feküdt a védelmi állásban. A dandár egyik ezrede mint küzdő ezred állt, a másik hátul volt tartalékban. Az 1/51. árkászszázad a honvéddandár ezredeinek műszaki századaival karöltve fejlesztette tovább azt a védelmi rendszert, melyet előzőleg a 17. hadosztály csapatai kezdtek meg. A század kizárólag éjjel dolgozott, a legnagyobb csendben, mert az olaszok a legkisebb zajra aknavetőtüzzel árasztották el a területet. Délelőtt a század legénysége pihent, délután pedig előkészült az éjjeli munkára, ami főleg a betonelemek gyártását, anyagszállításokat és a kocsik megrakását jelentette. A legénység erőállapota a hiányos táplálkozás miatt napról napra gyengült, ez a fizikai munkának szűk határt szabott. Napi 8 óránál többet már nem tudtak dolgozni.

A századparancsnoknak egy új ötlete támadt, mert volt a századnak Bethlenben, az erdélyi határszélen még a bukovinai harcok idejéből pár hold föld bérelt gazdasága, ahol

1. Megemlékezés egy első világháborús galíciai katonatemetőben 2. Hozzátartozók szereteteik nyughelyén
(Forrás: A Kárpátok hágóján át Galíciába. Utikönyv az első világháború emlékeit keresőknek I. Zrínyi Kiadó, 2014.)

a század részére gabonát természetek. A gazdaságban a hadosztály olasz frontra való átszállítása alkalmával 7 főnyi őrség maradt vissza. A századparancsnok Magyarország akkori közlekedési miniszteréhez, Windischgrätz herceghez fordult, hogy engedélyezze százada részére a termés olasz frontra való kiszállítását. Az engedélyt megkapta, október 10-én egy vagon élelmiszerhez jutottak (káposzta, bab, liszt, kukorica). 1918. október 30-án a század a Tagliamentóhoz menetel, és azt a feladatot kapja, hogy a folyónál lévő hadtáphidat az 51. honvédhadosztály átvonulására műszakilag biztosítsa és rombolásra készítse elő.

1918. november 2-án hajnalban a 1/51. árkászszázad a Tagliamentónál, mivel robbanóanyag már nem volt, a hadtáphidat felgyújtja. Ez volt az 1/51. árkászszázad utolsó műszaki tevékenysége a világháborúban. November 3-án a század értesül az olaszokkal kötött fegyverszünet életbe lépéséről. November 7-én az olasz fogságtól való félelem miatt azt a parancsot kapják, hogy minden hadfelszerelésüket meg kell semmisíteni. Csak a lovakat hozhatták magukkal. A legénységnek az összes élelmiszert kiosztották, több napig ezt kellett beosztaniuk. A lovakra felpakolták a maradék élelmet (zabot, kukoricát), a századparancsnok magához vette a század pénzét, aztán az egész felszerelést felgyújtották. A tüzérek a lövegek zárjait a Tagliamentóba dobták.

Az 51. honvédhadosztálynak Villachot kellett elérnie. Az 1/51. árkászszázad volt a hadosztály utóvédje. November 12-én érték el Villachot, itt tudták meg, hogy Tisza Istvánt október 31-én meggyilkolták. Villachban „a magyar” kormány utasítására az osztrákok le akarták fegyverezni őket, de a fegyvereiket nem adták át. Az 1/51. árkászszázad (kb. 150 fő) a századparancsnok vezetésével és Bachmann Jenő zászlóssal mint egyedüli alantós tiszttel 1918. november 18-án teljes fegyverzetel és a század pénztárával mint zárt egység vonult be Szegedre az utászok táborába, ahonnan 1914-ben mint 3/7. utászszázad indult útjára.

4/7. utászszázad

A 4/7. utászszázad már békében Boszniában állomásozott, századparancsnoka a háború kitörésekor Pleplár Lajos százados volt. Beosztott tisztetek voltak: Witwiczky István százados, Kantlehner Emil főhadnagy, Lemhényi Dávid Zoltán főhadnagy. A századot már a háború elején bevetették. A parancs szerint augusztus 16-án, Visegrádon (Bosznia) áthajózási tagokat kellett összeállítani, ezekkel völgymenetben leereszkednie a Drinán Staribródig, ahol augusztus 17-én a 10. hegyidandárt hajózta át a túlpartra. A parancs szerint nappal kellett a leereszkedést végrehajtani, de ezt Pleplár százados saját hatáskörben megváltoztatta és a sötétséget kihasználva még 16-án hajnalban végrehajtotta, így elkerülte az ellenséges szerb csapatok nappali tüzét, mely a teljes megsemmisüléshez vezetett volna.

A 10. hegyidandár csapatainak a század három áthajózási helyen egy-egy kompot rendezett be. Megkezdődött az átkelés, de a szerb tüzérség tüzeiben sok ember és ponton megsérült, ezért az átkelést éjszakára kellett halasztani. Az est beálltával és a pontonok kijavítása után az utászszázad, ellenséges zavarás nélkül, a feladatát sikeresen végrehajtotta, és a 10. dandárt átszállította a túlpartra. Összesen 4 zászlóalj, 1 hegyi üteg, 1 ulánus [*lándzsával fegyverzett könnyűlovas katoná – K. S.]* szakasz, egy árkászszakasz. Augusztus 18-án a század egy szükséghid megépítésére kapott parancsot; építés közben a 79. dandárt áthajózta a Drinán. A szükséghidhoz szükséges faanyagot élőfák kidöntésével kellett előteremteni. A munka állandóan ellenséges tűzben folyt, a híd augusztus 20-án 10 órakor készen állt. Az utászszázad parancsnokát, Pleplár Lajos századosot a műszaki munkálatok kiváló megvalósításáért 3. osztályú Vaskoronarenddel tüntették ki, és később „staribródi” előnévvel nemességet kapott.

5/7. utászszázad

A század nemes Hausner Adolf százados parancsnoksága alatt 1914. augusztus 13-án indult a harctérre.

A századnál beosztott tisztetek voltak: nemes Rehberger Rudolf százados, Hahn Sándor főhadnagy, Komlós Artur tartalékos hadnagy, Schubert Károly tartalékos hadnagy, Lehóczky János tartalékos zászlós, Bencsik Mátyás hadapród. A század nagyrészt tartalékosokból és népfölkelőkből állt, így először a kiképzésre fordítottak nagy hangsúlyt. Augusztus végével a század az orosz harctérre került, ahol a VII. hadtest kötelékében hidakat erősített meg, akadályokat épített, majd a zydacsowi hidat robbantotta fel. Október elején a 34. hadosztály keretében hidat vert Dobronál, Tarnava környékén erődítési munkálatokat végzett. 1915 elején a VII. hadtest kötelékében erődítési feladatokat hajtott végre, utakat és hidakat javított. 1915. május közepén a századot az orosz harctérre vezényelték. A század a Lessach-völgyi Fasser ezredes csoportjához került és itt végzett erődítési munkálatokat. Ebben a beosztásban körülbelül egy évig dolgoztak. Ezen időpontig a század tisztikara majdnem teljesen kicserélődött.

Az új századparancsnok Scheyrer Rudolf százados lett. Az új harceszközök kezelése az utászok feladata volt. Az 5/7. századhoz fényszórókat, gránátvetőket, aknavetőket és lángszórókat osztottak be, továbbá a század a 150 milliméteres légaknavető-szakaszt is felváltotta. 1917. január másodikán a század felváltotta a 3/7. árkászszázadot. A század április végével a 35. hadosztályhoz került, amelynek kötelékében az olasz hadszíntéren ellentámadásokban vett részt. A fenti leírásból látjuk, hogy a század különböző hadszíntéren változatos alkalmazásokban volt. Munkájának zömét erődítési munkák végrehajtása képezte, és e munkálatokkal nyílt alkalma, hogy önfeláldozóan segítse a többi fegyvernemet. Régi „pionier” jelmondat: „Az utász ásója a baka vért spórolja!” [*Jacobi: i. m. 146.*]

Felhasznált irodalom: Jacobi Ágost (szerk.): Magyar műszaki parancsnokságok, csapatok és alakulatok a világháborúban. Budapest, 1938, Közlekedési Nyomda.

Korsós Sándor
szerződéses törzsőrmester

EGY HARCKOCSIZÓ KIKÉPZÉSI FOGLALKOZÁS KRÓNIKÁJA

Bakonyi Csapás 2015

Hosszú idő elteltével ismét harcokocsiszázad tüzetől hangos a lőtér. 2002, Táborfalva: a MH 25. Klapka György Gépesített Lövészdandár 1. Harckocsizászlóalja század és a lögyakorlatot hajtott végre a „Mobil Harmónia” elnevezésű gyakorlat keretén belül. Ekkor még nem tudhatta senki, hogy a lögyakorlatot lezáró ágyúlövést követően hosszú időre nem nyílik újra lehetőség ilyen lövészeti mozzanatban részt venni.

Több mint egy évtized telt el, miközben megannyi jól képzett harckocsizó katonára hagyta el a pályát. Átszervezések, csökkentések, átalakítások, aztán pedig a harckocsizó fegyvernem ismételt életre keltése, erejének zászlóaljszintre emelése támasztja alá azt, hogy szükség van a harckocsikra és a jól képzett harckocsizó katonákra.

A feladatot a kor színvonalának megfelelően a modern harcászati elvekre épülő, megszerzett tapasztalatokon alapuló gondos tervezés előzte meg.

2015. június 8. A Veszprém mellett elterülő gyakorlótér újra láncok gyötréséről porlik. Megszokott látvány ez, azonban a kötelék, amely a port felverte, már rég nem látott. A résztvevők: a 2011-ben, az MH 25. Klapka György Lövészdandár alárendeltségében megalakított 11. Harckocsizászlóalj két harckocsiszakasa, egy átalárendelt lövészszakasz, egy támogatószakasz, valamint vegyi és sugárfelderítő rajokkal megerősített századharccsoport. Velük szemben az MH Bakony Harckiképző Központ ellenerőszázadából kijelölt ideiglenes alegység.

A Gömbölyű-hegy lábánál kijelölt körletben nehézkesen cammognak be a vasszörnyek. Az aljnövényzet és a terepegyenetlenségek sem nagyon akarnak akár csak egy napra is egyé válni a nehézkes harckocsilánccal. A megindulási

Az MH 25. Klapka György Lövészdandár 11. Harckocsizászlóaljának harckocsija a gyakorlótéren

körlet elfoglalása az első mozzanata a század ellenőrző foglalkozásának. A századharccsoport állománya a meghatározott helyeken körletmunkát hajt végre. Az idő esőre áll, a katonák vészjóslóan tekintenek a Várpalota felől közeledő, villámokkal tarkított viharfelhőkre. Szalad az idő, lassan besötétedik, minden elcsendesül, szigorú hang- és fényálcázás van érvényben. Csak a szakavatott szemnek tűnik fel az erdőben – körletben lévő – álcázott harckocsi, de annak is csak egészen közelről. Légvédelmi géppuskája az égre mered, ügyeletes légtérfigyelőként biztosítja az alegység tevékenységét. Járőr tűnik fel a ső-

tétben, majd jelszó-, jelszám-azonosítás után ismét eltűnik hangtalanul. Az éjszaka a körletben embert próbáló kihívás, harceszközben aludni a biztonságérzet és a gyötrellem furcsa egyvelege. Az eső szerencsére elkerülni látszik a Gömbölyű-hegyet; maradó kellemetlenség a harckocsik leadott hőjére gyűló repülő és mászó rovarok furcsa kavalkádja. Ők jelentik a társaságot erre az estére. Kis csoportban a század parancsnoka hallgatja meg a szakaszparancsnokok elgondolását a következő napi harctevékenységről. Szükségeseszközökből rögtönzött terepasztal készült, a harckocsiparancsnokok itt hallgatják meg a szakaszparancsnokok harcparancsát. A körlet lassan nyugovóra tér, csak a szolgálati feladatokat ellátó katonák halk csörtetése veri fel az erdő csendjét. Mindenki megpróbál a lehető legtöbbet aludni, mert hamar itt a hajnal, és indulniuk kell.

Pirkadatkor kékesfehér füst száll az erdő fölé, beindultak a motorok, az esti körlet nyomait szorgos kezek takarítják. A menetoszlop megalakítását rádióval kapott rövid utasítások jelzik. A század a készenlétet kis idő elteltével eléri, elkezdik a biztosított menetet a támadóállás-körletként kijelölt erdős terület irá-

2015. június 8-án a gyakorlótér újra láncok gyötréséről porlott

Harcokocsik éles lögyakorlata: az összhang megkérdőjelezhetetlen, a látvány felemelő, a hanghatás félelmetes

nyában. Az erdei úton sorra tűnnek elő a soktonnás monstrumok. A frissen feltört föld illata a dízelmotor kipufogófüstjével keveredve megmagyarázhatatlanul kellemes, mással össze nem hasonlítható, a harckocsizók sajátjává vált élménnyel ajándékozza meg a fanatikusokat. A tornyok a meghatározott rendben, a biztosítandó terület irányába néznek. Az ellenerőszázad kijelölt állománya szórványos ellenséges tevékenységet imitálva húzódik vissza Hajmáskér irányába. Minden megtett kilométer kihívásban és feladatokban bővelkedett, ezzel segítve a század felkészülését, valamint biztosítva a lehetőséget arra, hogy az alegység számot tudjon adni az eddig végrehajtott kiképzéseken megszerzett tudásáról. A támadóállás-körlet elfoglalását követően, a hajnaltól kora délutánig tartó harcászati mozzanat végén jut egy lélegzetvételnyi idő arra, hogy a katonák ellenőrizzék a fegyvereiket, a felszereléseket, végrehajtsák az előírt technikai kiszolgálásokat. Egyben felkészülnek a délutáni támadó feladat végrehajtására, a célobjektum elfoglalására. A század parancsnoka újra (már sokadik alkalommal) terepasztalt készített, ahol aztán a műveleti terület berendezése után megkezdte az együttműködés megszervezését a támadó feladatban részt vevő alegységek között.

A harckocsiszakaszok és a lövészzakasz előrevonása, szétbontakozása felemelő látvány. A század egy meghatározott feladat

A technika és az azt alkalmazó személyzet összhangja példás volt

végrehajtására lett összeállítva, mégis egyként mozogva hajtják végre a századparancsnoktól rádióan kapott utasításokat. A külső hőmérséklet 30 Celsius-fok, a harcjárművekben közel 50. A századhoz rendelt vegyi és sugárfelderítő rajok folyamatosan figyelik az esetleges szennyezésre utaló jeleket. A támogatószakasz aknavetősei készen állnak arra, hogy a legrövidebb idő alatt harchoz helyezzék eszközeiket és támogatást nyújtsanak a támadó csoportosításnak. Az ellenséges peremvonalból sárga füsttel imitálják a mérgező harcanyag alkalmazását. A felderítőrajok detektálják a szennyezést, jelentik a század parancsnokának annak tényét és az alkalmazott harcanyag fajtáját. A századot kivonják a harcból, a peremvonal mögött a vegyvédelmi felderítőrajok szennyezett és nem szennyezett eszközökre különítik el a harckocsiszázadot. A szennyezett eszközökre és kezelőikre vegyi-mentesítés, a nem szennyezett eszközökre a mentesítőpont biztosítása vár. Úton a mentesítőpont felé rádióan kapja az alegység az

utasításokat a mentesítőpont parancsnokától. A kapott ukáznak megfelelően sorolnak be a meghatározott koordinátán lévő dombok között megbúvó mentesítőpont bejáratához, ahol már a vegyvédelmi ruhába beöltözött személyzet végzi az eszközök vizsgálatát és vegyimentesítését. Rövid szünet elteltével a szennyezőanyagoktól megtisztított eszközök és kezelők ismét a harcrendben találják magukat és folytatják a vegyi csapás következményeinek felszámolása miatt elrendelt kényszerpihenővel félbeszakított feladatukat.

A gyakorlati mozzanat a Hajmáskér közelében található Határ-erdő mögötti területen ér véget, innen a lövészeti részé a főszerep. A málházáshoz előkészített eszközök fegyelmezett rendben sorakoznak a Határ-erdő átjáróiban az erdőtakaró lombkoronája alatt, a légi felderítéstől védett helyen. A lőszeres felmáhházását követően a kezelők már az eszközökben várják, hogy parancsra a lőtérre futhassanak. A berendezett célterületen a célok az előírtaknak megfelelő rendben bukkannak fel – és eldördül a harckocsiágyú régóta várt lövése. Aknavetők, BTR-toronyfegyverek, gyalogos katonák kézfegyverei és harckocsiágyúk ontják a tüzet a célterületen elhelyezett célokra. Az összhang megkérdőjelezhetetlen, a látvány felemelő, a hanghatás félelmetes. A már harmadik napja harcban lévő katonák harceszközeikkel sorra semmisítik meg az előttük felbukkanó célokat. Az eredmény egy jó szinten végrehajtott harckocsiszázad-harccsoport éles lögyakorlat. A tankok és harcjárművek méltósággteljesen hagyják el a több helyen égő, füstölő lőtér. A lerombolt célokat tekintve kétség sem fér hozzá, hogy ezek az emberek a szakmájuk mesterei.

Hosszú idő után ismét bebizonyosodott, hogy a technika az azt alkalmazni képes személyzet nélkül mit sem ér. A különböző fegyvernemek és szakcsapatok zökkenőmentes együttműködése példázza, hogy az eltelt idő és az összekovácsolásra szánt rengeteg energia nem volt hiábavaló.

Csete László törzsszászlós

NAGYBOLDOGASSZONY ÜNNEPE

A csaknem évezredes hagyomány szerint augusztus 20-án ünnepeljük Magyarország alapítását, melyre Szent István, a nemzet első királyának uralkodása alatt került sor. Kevesen tudják, hogy a keresztény világnak, de különösen Magyarországnak van egy másik ünnepnapja is, mely szintén szorosán kapcsolódik első királyunkhoz. Ez Nagyboldogasszony, azaz Szűz Mária mennybevételének napja, mely a katolikus egyház legnagyobb Mária-ünnepé, egyben Magyarország védőszentjének, patrónájának is ünnepé.

A Szűzanya halálának pontos időpontját lehetetlen meghatározni. Haláláról az Újszövetség nem ír, így a hagyományokra és más írásos emlékekre vagyunk utalva. Az ősegyházig visszanyúló hagyomány szerint a Megváltó édesanyjának nem kellett a sírban várnia Jézus világ végi eljöveteleig, hanem halála után Isten föltámasztotta, és magához emelte a mennyei dicsőségbe. Ezt a népi vallásosságban is évszázadokon át öröklődő nézetet XII. Pius pápa 1950-ben dogmai rangra emelte: „a Boldogságos Szűz Mária a földi életpálya befejezése után testével és lelkével együtt felvétetett a mennyei dicsőségbe”.

2003 óta a Szeplőtelen Fogantatás december 8-án ünnepelt napja mellett Nagyboldogasszony a második kötelező Mária-ünnep. Magyarországon Szent István óta parancsolt ünnep, mely 1948-ig munkaszüneti nap volt. A krónikák szerint István ezen a napon ajánlotta Magyarországot Szűz Mária oltalmába – ezért nevezzük őt Magyarország égi pártfogójának, vagyis Patrona Hungariae-nak. A maga nemében páratlan felajánlás nyomán a közjogban is érvényesült a magyar történelem folyamán a Regnum Marianum eszme, mely szerint Magyarország Mária országa.

A katolikus egyházban a Mária-napok között Nagyboldogasszony napja a legbensőségesebb ünnep, amelyhez számos legenda és népszokás fűződik. Országszerte Má-

ria-kegyhelyre való zárándoklatokat, körmeneteket, búcsúkat tartanak. Palóc vidékeken a gyerekágyas asszony ágyát, a lepedőkkel eltakart fekhelyét „Boldogasszony ágyának” nevezik. A moldvai magyarok e napon mindenféle virágot, gyógynövényt szenteltettek, hogy majd ezzel füstöljék a betegeket, menydörgésnél is ezt égették. A Muravidéken dologtíltó nap, nem volt szabad sütni, mert a tűz kitörne a kemencéből. A Drávaszögben azt tartották, hogy ezen a napon keresztet kell vágni a gyümölcsfába, hogy egészséges legyen, és sokat teremjen. A nap időjárása termésjósló is: ha a „Nagyasszony” szépen fénylik, jó borteremés van kilátásban. A XX. század elején az egész magyar nyelvterületen élt a nagyboldogasszonyi virágszentelés, virágáldás népi szokása, amikor is virágszentelést tartanak, és virágokból koporsót (Mária-koporsót) készítenek. A megszentelt illatos füveket később a halott koporsójába tették (hogy Máriához hasonlóan dicsőségre jusson), beépítették a ház alapjába, vagy a csecsemő bölcsőjébe, vagy az új pár ágyába tették.

A Nagyboldogasszonyt követő időszakban van még egy lassan teljesen feledésbe merülő, ősi népi ünnepünk, amelyet régen „Boldogasszony másnapjának” neveztek. Ez augusztus 16-a, tartalma pedig a magyar őstörténetig vezethető vissza. Egyes történéseink szerint ezen a napon történt, hogy a hét törzs vezetői Álmost fővezérré választották, neki engedelmisséget fogadtak, és ezt vérszerződéssel pecsételték meg. Egyesek szerint a vérszerződés a magyar nép születésnapja volt.

Augusztus hónap a MH Altiszi Akadémia, az altisztek és leendő altisztek életében hagyományosan a bevonulás, a különböző alapki- képzések, a tanév kezdete. Az első évesek várakozással és bizalommal tekintenek előre és megkezdik ka-

Nagyboldogasszony napja a Mária-kegyhelyeken híres búcsúnap

tonai pályafutásukat. A Szűzanya oltalmába ajánlva kívánok eredményes felkészülést, az akadályok leküzdéséhez pedig erős hitet és erős akaratot!

*„Boldogasszony Anyánk, régi nagy patrónánk,
Nagy ínségben lévén, így szólamlík Hazánk:*

*Magyarországrul, Pannóniárul,
Ne feledkezzél el árva magyarokrul.”*

*Horváth Kornél
r. k. tábori lelkész*

HIBAIGAZÍTÁS

Folyóiratunk 2015/3. számának 20–21. oldalán jelentettük meg a „Pál-fától Déváiig gyalogszerrel” című írást. Sajnálatosan a cikk végén nem az írás szerzőjének nevét tüntettük fel. A nagyszerű karitatív akció és egyben sportteljesítmény végrehajtója, egyben az úti beszámoló papírravetője *Magyar Károly főtörzs-örrmester* (középen) volt. Az érintett altisztektől és olvasóinktól elnézést kérünk a hibáért.

A szerkesztő

ÚJRASZÍNEZVE...

A Magyar Honvédség Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 3. Katonai Igazgatási Központjának (MH HKNYP 3. KIK) sokrétű feladata mellett egyik fontos teendője az illetékességébe tartozó megyék (Fejér, Veszprém, Komárom-Esztergom, Tolna, Baranya, Vas, Győr-Moson-Sopron, Zala) katonai toborzási feladatainak tervezése, szervezése, az azokon való részvétel, a végrehajtás ellenőrzése. A székesfehérvári toborzóreszleg állománya – együttműködve a megyékben található katonai igazgatási és érdekvédelmi iroda állományaival – áldozatos közbenjárásának és szakmai munkájának köszönhetően jelentősen hozzájárul a Magyar Honvédség katonai oktatási intézményei beiskolázási igényeinek, valamint a hivatásos és szerződéses állomány, továbbá az önkéntes tartalékos állomány utánpótlásának biztosításához.

A területi elhelyezkedésből adódóan a székesfehérvári központ a helyőrségben települt katonai szervezetekkel, így az MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámoga-

Rácz Péter főtörzsőrmester monumentális munkája előtt

tó Ezreddel, illetve a 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóaljjal intenzív, szinte napi kapcsolatot ápol. Ennek az együttműködésnek, de legfőképp Szendrei Péter főtörzsőrmesternek köszönhetően újult meg a székesfehérvári központ arculata is. Az ezred kiképzési főnökségének beosztott altisztje nemcsak a kiképzési foglalkozások tervezésének „mestere”, hanem szabadidejében kiválóan fest. Szendrei főtörzsőrmester, ha ideje engedi, szívesen ragad ecsetet, hogy szenvedélyének hódolva, a festészet nyújtotta lehetőségeket kihasználva „hadat üzenjen” az üres felületeknek. Ennek a művészi lelkesedésnek és kezűgyességnek esett „áldozatá-

ul” a székesfehérvári toborzóiroda bejárata is. A katonás kompozíció már elkészítése közben is a járőrök érdeklődésének középpontjába került, műértő felnőttek és gyerekek próbálták kifürkészni a fehér háttérből előbukkanó helikoptereket és harcosokat, a szürke hétköznapokat vidámbbá tevő végeredmény pedig nemcsak a kíváncsi tekinteteket vonzza oda önkéntelenül, de a munkába siető kollégákat is jobb kedvre deríti, sőt egyre többen betérnek az irodába, hogy érdeklődjenek a katonai szolgálatvállalási lehetőségek iránt.

Rátkai József őrnagy
A szerző felvétele

GONDOLATOK A KÖZÖS ÉNEKLÉSRŐL

A nótázás hangulati tényező, emberi viszonyok, az alakulat belső folyamatai, erkölcsi, kiképzési eredményei (akár harcckészültségi mutatói is) tükröződhetnek benne.

Hadtörténelmünk minden korszakában jelen volt a dal. Elég utalnunk például a kuruc kor katonáira, a doberdói harctérre, vagy a második világháború idején a Donkanyarba vezényelt fiainkra.

Bár a fiataloktól, a hedseregtől ma sem idegen a dal, valahogy mégis az az érzése támad az embernek, hogy katonáink valahogy nincsenek eléggé tudatában annak, hogy a közös éneklésben mekkora erők rejlenek. Pedig hát a kollektív nótázás – hogy csak néhány jellemzőjét említsen – felszabadít, felvidítja a csüggedőket, felfrissíti a fáradtakat, erősíti az együvé tartozás érzését, biztonság-

tudatot ad, kedvet csinál, mozgósít, megkönnyíti a célok elérését, esztétikai örömeket nyújt... Kodály Zoltán szavaival: „Az ének szebbé teszi az életet, az éneklő másokét is.”

Véleményem szerint, mint minden hasonló ügyben, ebben a kérdésben is a legfontosabb a megfelelő szemlélet, a helyes közfelfogás kialakítása, a közös éneklés jelentőségének megértetése.

Kodály Zoltán költői szavai e tekintetben is mérvadóak: „Nem sokat ér, ha magunkban dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondjuk majd igazán: örvendjen az egész világ.”

Ezek emelkedett, nagy szavak, amelyek a katonaelet mai viszonyai

között ebben a formában kivitelezhetetlenek, de iránymutatásnak, az ügy fontosságának érzékeltetésére jók. Ennek tudatában teremtünk nótázó közszellemet. Teremtünk olyan légkört, melyben természetes emberi megnyilvánulás a közös éneklés, melyben a legkülönbözőbb hangulatokban is kikivánczol az emberekből egy-egy jó dal, melyben nem restell senki „rágyújtani” kedvenc nótájára, s természetes, hogy a közösség többi tagja is átveszi az elkezdett dalt. Vigyük be még jobban a köztudatba a dalt, tartozzon hozzá még inkább a katonaelet hétköznapjaihoz, a szórakozáshoz.

Szívesen venném, ha a Honvéd Altishti Folyóirat olvasói kifejtenek véleményüket a témáról.

Az újság rendszeres olvasója:

Füleki Mihály ny. ezredes

A GYŐZELEM NAPJÁRA EMLÉKEZTEK

Légi parádé Washingtonban

A második világháború befejezésének 70. évfordulója alkalmából Washingtonban is nagyszabású légi parádéval ünnepelték meg a Győzelem Napját. A nyugati szövetségesek május 8-át, míg Oroszországban (az időeltolódás miatt) május 9-ét tekintik a háború befejező napjának. Az évforduló tiszteletére 15 kötelékbe rendeződve repültek át a Washington központjában fekvő Mall tér felett a második világháborúban alkalmazott amerikai repülőgépek. A kötelékeket az egykori repülőgépek feladataitól, illetve a jellegzetes bevetési helyeikről nevezték el. (A parádén részt vevő gépeket a washingtoni Nemzeti Légi- és Űrmúzeumban készített képekkel illusztrálom.)

A PT-17, AT-6, AT-11 oktató-gyakorló repülőgépek nyitották meg a sort, amelyekhez csatlakozott az ismert Piper L-4 Grasshopper típus is, ez utóbbit nemcsak oktató-gyakorló, de esetenként futár- és felderítő repülőgépként is alkalmazták.

A második alakzat neve „Pearl Harbor” volt, utalva a japánok 1941. december 7-én bekövetkezett támadására. A kötelék P-40 Warhawk típusból állt. A P-40 sikeresen harcolt a japánok ellen a kínai légtérben is, és Nagy-Britannia, a Szovjetunió, valamint más szövetséges országok légierijében alkalmazták a különböző hadszíntereken.

A harmadik alakzat a „Doolittle támadása” nevet viselte. Jimmy Doolittle ezredes B-25 Mitchell típusú bombázó repülőgépekkel hajtotta végre Tokió és más városok elleni bombatámadását 1942-ben. A B-25 típust a holland, a brit, a kínai, a szovjet és az ausztrál légierő is alkalmazta.

A negyedik alakzat a „Midway-csata” nevet kapta. A midwayi csatában közel azonos tengeri erők ütköztek meg, mely során az amerikaiak súlyos csapást mértek a japán flottára. Az alakzatot 3 repülőgép alkotta: az F4F Wildcat, amely sikeresen vette fel a harcot a kiváló japán Zero típusokkal; az SDB Dauntless zuhanóbombázó, mellyel a midwayi csatában 4 japán repülőgép-hordozót süllyesztettek el, ezzel megfordították a háború menetét a csendes-óceáni hadszíntéren; valamint a PBY Catalina vízi

repülőgép. A kétmotoros gépet vízi kutató-mentő szolgálati feladatokra, éjszakai torpedóvetésre alkalmazták. A midwayi csatában fontos szerepe volt a japán flotta felderítésében.

Az ötödik köteléket a „Guadalcanal-hadjárat”-ról nevezték el. Guadalcanal a Salamon-szigetekhez tartozik. 1942. augusztus 7-én az amerikai tengerészgyalogosok súlyos harcokban megállították a japánok előnyomulását Ausztrália felé. A köteléket 1 F4F repülőgép képviselte.

A hatodik kötelék a „Yamamoto halála” nevet kapta. 1943. április 18-án amerikai felderítők megfejtették a Yamamoto tengernagy repülési útvonalát közlő japán táviratot, és 16 Lighting P-38 repülőgépet küldtek ellene. Yamamoto OB-01 Betty típusú közepes bombázóját felfedezték, és rövid tűzharc után lelőtték. A kéttörzsű kétmotoros

repülőgép nagy sikereket ért el a csendes-óceáni hadszíntéren. Az alakzatot 1 P-38 Lighting alkotta.

A hetedik köteléket Ploiești támadásáról nevezték el. 1943. augusztus 1-jén az amerikaiak 9. Légi Hadserege 178 darab B-24 Liberator típusú bombázóval támadta a romániai Ploiești olajfinomítóját. A bombázók a líbiai Bengáziból indultak az oda-vissza 4300 km távolságra. A Liberatorok meghatározóan nagy számban vettek részt 1944-ben a magyarországi bombázásokban.

A P-51 Mustang vadász-vadászbombázó-felderítő repülőgépet 1941-ben állították rendszerbe. A nagy sebességű fordulékony gépet a koreai háborúban alkalmazták utoljára. Más országoknál a '80-as évek elejéig rendszerben volt. A típus 1944-ben jelen volt Magyarország légterében. Az alakzatot 1 B-24 és 3 P-51 alkotta.

A nyolcadik alakzat a „Kísérő vadászok” nevet kapta. Az alakzatban 3 darab P-51 Mustang repült.

A kilencedik alakzat a „Nagy Hét” néven repült. A Nagy Hét az 1944. február 19–26. közötti napokat jelentette, amikor nagyszabású bombatámadást intéztek a német repülőgépgyártás ellen. A B-17 és B-24 típusú amerikai bombázók közül 3000 Angliából, 500 Olaszországból szállt fel, és mintegy tízezer tonna bombát dobott le. A B-17 Flying Fortress négymotoros egyi-

A Piper L-4 Grasshopper típust oktató-gyakorló, futár- és felderítő repülőgépként alkalmazták

A B-25 Mitchellt a holland, a brit, a kínai, a szovjet és az ausztrál légierő is alkalmazta

Egy AD-4 Skyraider repülőgép a múzeumi hangárban

ke a leghíresebb nehézbombázóknak. Kis számban a magyarországi bombázásokban is részt vett. Az alakzatot 2 B-17 alkotta.

A tizedik alakzat a „Partraszállás Napja” (D-Day) nevet kapta. A légi szállítási csapatokat a DC-3 katonai változata, a C-47/R4D Skytrain juttatta célhoz. A DC-3 típust licenccia alapján a Szovjetunió is gyártotta, Li-2 néven. Magyarországon a polgári utasszállítóként is szerepelt. A Magyar Néphadseregben a Teve nevet kapta. Az alakzatot 1 C-47 Skytrain és 1 C-53 Skytrooper képezte.

A tizenegyedik alakzat neve a „Leyte-öböl” volt. A Fülöp-szigeteki Leyte-öbölben zajlott le a második világháború legnagyobb tengeri ütközete az Egyesült Államok és Japán tengeri erői között (1944. október 23–26). A japánok megpró-

bálták elhárítani a partra szállást előkészítő hadműveleteket. A japán flotta súlyos vereséget szenvedett, és elvesztette hajóarzenálja nagy részét. Itt alkalmazták a japánok először tömegesen kamikaze repülőgépeket.

A Grumman TBM Avenger az Egyesült Államok repülőgép-hordozó flottájának legnehezebb repülőgépe volt. Először Midway-nél vetették harcba. A későbbi elnök, George H. W. Bush is vezette ezt a típust harci bevetéseken. A Curtiss SB2C Helldiver változatot 1943 és 1945 között gyártották. A repülőgép a haditengerészetnél állt szolgálatban. Az alakzatot 2 TBM Avenger és 1SB2C Helldiver képezte.

A tizenkettedik alakzat neve az „Ardenneki csata” volt. 1944 telén a németek nagyszabású támadást intéztek az amerikai csapatok el-

len az Ardenneken, amelyet csak szívós ellenállással tudtak megállítani. Az A-26 Invader a háború leggyorsabb amerikai bombázója volt. Az európai hadszíntéren könnyűbombázóként alkalmazták. Az alakzatot 1 A-26 Invader alkotta.

A tizenharmadik alakzat az „Ivo Dzsima” nevet kapta. Ivo Dzsima egy a japánok által megszállt sziget volt. A sziget birtoklása hadászati jelentőséggel bírt, mert a japán szigetek bombázásakor megsérült gépeknek nem volt szükségrepülőterük. A szigetet mintegy 19 000 japán katona védte. A japán harcosok fanatizmusát mutatja, hogy a sziget elfoglalása után kevesebb mint 200 fő esett fogságba. Ivo Dzsima elfoglalása után közel 2400 bombázógép, jellemzően B-29 kényszerült leszállásra a szigeten. A sirálysárnyú Vought F4U Corsair volt az első amerikai vadászrepülőgép, amelynek sebessége meghaladta a 643,6 km/h (400 mph) sebességet. Kiváló eredménnyel alkalmazták szigetekre telepített légi támaszpontokról is. A koreai háborúban is szerepelt. A közép-amerikai légierőkben az 1970-es évek elején még rendszerben volt. Az alakzatot 2 F4U Corsair alkotta.

A tizennegyedik alakzat neve „A végső légitámadás”. A B-29 Superfortress nagy hatótávolságú nehézbombázó a háború utolsó időszakában állt szolgálatba. Akkortájt a legnagyobb repülőgépek egyike volt. A különleges célnak megfelelően átalakított B-29 bombázók dobták le Hirosimára és Nagaszakira az atombombákat. A hirosimai bombázó, az Enola Gay hosszú hanyattatás után, jelenleg teljesen felújítva Washingtonban, az Udvarházy István által alapított Udvar-Hazy Center-ben látható. A másik B-29, a Bockscar az amerikai légierő múzeumában tekinthető meg Ohio államban. Az alakzatot 1 B-29 képezte.

A tizenötödik alakzat az angol-amerikai hagyományokat őrző tisztelgő díszalakzat volt. Az alakzatot 1 TBM Avenger, 1 F4U Corsair, 1 P-40 Warhawk és 1 P-51 Mustang képezte.

*Amaczi Viktor ny. alezredes
(Washington)*

A szerző felvételei

Örkény István:

BÍRÓ ŐRMESTER

1942 májusában, a fehéroroszországi Gomel városa vasútállomásán rakodott ki a szerelvényekből a 12. könnyű hadosztály. Bíró őrmester, aki ezt a bravúrnak beillő műveletet vezette, kilenc óra alatt elkészült vele, holott a rommá lőtt pályaudvaron a rakodórampákon kívül úgyszólván semmi fölszerelést sem talált. Bíró ént már régen tiszteltem, úgyszólván feneketlen bor-befogadóképességéért; e napon, amikor a Gomel fölötti légteret kilenc óra hosszat az ő üvöltése uralta, tiszteletem megszázszorozódott. Zömök, nyakas, kissé csámpás mozgású figurája mégis tökéletesen kiment a fejemből, s csak most bukant elő a feledésből, amikor James Jones: From Here to Eternity című regényét olvastam.

Sok-sok évig szolgáltam mint katoná, de Bíró mégsem ebben a minőségben, hanem írói mivoltomban tiszteltem, káprázatos nyelvi képes-

ségéért. E napon ugyanis, kilencórás szakadatlan ordítózás közben, mindössze egyetlen igét használt, nevezetesen azt, amellyel az élőlények megtermékenyítését jelöljük, s amelyet ostoba szemérmem, sajnos, nem enged leírnom. Távol legyen tőlem minden túlzás és hatáskeresés ebben a megállapításban. Bíró valóban csak ezt az igét használta, mely valóban igévé lön ajkain. Nyelvünk páratlan gráciáról tett tanúbizonyoságot ezen a napon; igekötőink, melyek minden árnyalat kifejezésére készek, jelesre vizsgáztak előttem. Bíró e kurta szócskával ki tudta fejezni szeretteinkhez fűződő legbonyolultabb viszonyainkat. Édesanyánk, keresztanyánk, öregapánk, ángyunk, húgaink legapróbb szokásait sorra vette. Millió teendője közt szerét ejtette ifjúkori betegségeink, férfinyavalyáink felemlegetésének. E szóval az ajkán betört a technikai és katonai ismeretek világába, s ott is hiánytalanul kifejezte érzésvilágának minden moccanását. Például ez a mondat: „Nagyon kérem, Horváth közlegény, taszítsa le ezt a lőszeres rakaszt a csúszdán”, Bíró

nyelvén két kurta, pattanó szócskává sűrűsödött. De ennél sokkal bonyolultabb felszólítások is valószínűtlenül megrövidültek e szóhasználat révén. „Felkantározni”, „a konyha üstje alatt a tüzet kioltani”, „Az alezredes gépkocsijának hátsó ülését szappanos vízbe mártott ruhával portalanítani”: mindezt ezzel a tömör, férfias zengésű szócskával parancsolta meg Bíró, s nem volt senki, aki e parancsokat első hallásra meg nem értette volna.

Mindez a From Here to Eternity című regény olvasása közben, a 618. lapon jutott eszembe. Fennhangon elnevettem magam, s becsuktam a könyvet. Nincs is róla több mondanivalóm.

Nem olvastam tovább, mert James Jones e nyelvi ügyességben messze elmarad a drága emlékű Bíró őrmester mögött. A hátralevő kétszáz oldal elolvasásával adósa maradtam az írónak, a könyvről szóló bővebb beszámolóval pedig adósa maradok az olvasónak.

*

Az írás részlet a *Három amerikai regényről* című recenzióból, amely *A mesterség titkaiból* című kötetben jelent meg. Örkény István művei. Új sorozat, 2014. Palatinus Kiadó. 185–189. oldal.

www.palatinuskiado.hu

„CICA” ÉS A KALASNYIKOV

Mese a való életből

Hol volt, hol nem volt, Meseország hadseregének egyik alakulatánál, konkrétan annak egyik zászlóaljánál a szokásos havi állománygyűlés befejezése után, amikor is a zászlóaljparancsnok kötelezően elrendelte a teljes állomány számára a fegyverkarbantartást. A fegyverszoba kinyílt, az állomány magához vette a fegyvereket és megkezdték szépen a karbantartást. Telt múlt az idő, a fegyverszobát nyitó altiszt annak rendje és módja szerint elkezdte visszavenni a fegyvereket, és már csak egy ember maradt hátra.

– Egyszer csak odalépett hozzá egy kollégánő (aki már régebb óta

szolgált a seregben) és egy „újfajta” katonai megszólitást alkalmazva, így szólt az altiszthez:

– „Cica”, összeraktam az AK-t, de maradt felesleges alkatrész, nem tudom, hova való. Vedd vissza a puskámat, ezt az izét (a felesleges alkatrészt) meg rakjad oda a puska mellé a polcra.

Az altiszt döbbenet hallgatta a kapott utasítást, majd így szólt:

– „Cica”, ezt te komolyan gondold? Ki fogja összerakni, talán a kismanók?

– Majd valaki összerakja egyszer, az a lényeg, hogy megvan minden darabja. Tudod, én nem foglalko-

zom mindennap a fegyverrel, így elfelejtettem az összerakását.

Erre az altiszt így felelt:

– „Cica”, ezt nem lehet elfelejteni, ha álmodból felébredtenek, akkor is tudni kell!

A vita lezárásaként az altiszt rögtönzött foglalkozást tartott a fegyver szét- és összeszereléséből „Cicának”, melyet követően a gépkarabély végül a helyére került a fegyverszobában.

Az altiszt a „Cicával történt kalandot” jelentette az előljárónak. A zászlóaljparancsnok „emlékeztető” képzésre kötelezte „Cicát”, amire természetesen nem került sor, mert mesehősünk időközben az egyenruhás világból az Üveghegyen át eltávozott az Óperenciás tengeren túlra, a polgári életbe.

Surányi Barnabás zászlós

HUMOR

Úgy is jó lesz!

Bemegy az éhes őrmester a hentesüzletbe.

- Kérek szépen egy méter kolbászt.
- A kolbászt kilóra adom – mondja az eladó.
- Sebaj, akkor adjon egy kilométert!

Táncóra

Az ezredes lánya a tánciskola után panaszkodik az anyjának.

- Képzeld mama, a Kovács őrmester folyton tapogat.
- Hagyd csak, majd megbánja egy életre. Annak idején az apád is így kezdte!

Ugyan már!

Cseng a telefon a tűzoltóügyeletnél.

- Gyertek azonnal, a telephelyes vagyok, kigyulladt a szolgálati helyiség!
- Próbáltad már vízzel locsolni?
- Igen.
- És használt?
- Nem.
- Akkor fölösleges kimennünk, mi is csak ezt tudnánk csinálni...

Ezt is tudta!

- Zászlós úr, maga szerint melyik a legöregebb állatfaj a Földön?
- Hááát, megvan, a pingvin!
- Miért?
- Mert az még fekete-fehér.

Kantin

Az agresszív főtörzs beugróként ki-segít a kantinban.

- Belép egy őrzető és látja, hogy a főtörzs nem figyel rá, ezért így szól:
- Elnézést kérek!
- Nem árulunk!!!

A zsugori

A zsuoriságáról híres zászlósnak ritka vércsoportú vére van és éppen egy közkatónának lenne rá szüksége. Elmegy az őrnagyhoz tanácsot kérni.

- Fiam, ő is egy ember, segítened kell rajta – mondja az őrnagy.

A zászlós kelletlenül bár, de megteszi, és láss csodát, egy hónap múlva kap egy csomagot, benne egy aranyrúddal.

Évek múlva a gazdagnak bizonyult fiúnak megint vére van szüksége.

A zászlós már nem is megy az őrnagyhoz, azonnal segít neki.

Egy hónap múlva kap egy csomagot 4 tábla csokoládéval.

Ekkor viszont már felháborodottan szalad az őrnagyhoz, hogy micsoda szemtelenség, a múltkor egy rúd arany, most meg 4 tábla csoki!?!

- Fiam – szól az őrnagy –, ne feledd, már a te véred csordogál az ereiben...

A ravasz

NATO-bizottság járja a laktanyákat, az őrkutyákat ellenőrzik.

Egyből az első helyen meg is kérdezik, hogy mit esznek a kutyák.

- Hát mi mást, mondja a parancs-

nok, moslékot, darát, főtt krumplit. Innen kapjuk az étkezdéből...

- Micsoda?? Moslékot? Telepet bezárni, kutyákat szélnek eresztetni, támogatást megvonni!

Egyből végre is hajtják a rendeletet, amit könnyezve panaszol el a parancsnok a másik laktanya parancsnokának.

Ám ez a helyőrség sem kerüli el Brüsszel szemét, itt is ellenőrző látogatást tesznek.

- Na, ezredes úr, mitől ilyen szépek a kutyák?

– Ezek kérem szépen csak dán premixet, amerikai szóját, brit húslisztet kapnak egy kis kukoricával.

Csakis ISO-táppokkal etetek!

- Micsoda??? Hát nem tudja, hogy a húsliszt, dögliszt etetése már tíz éve is tilos volt? Nem hallott még a BSE-kórrol?

– Én kérem alálassan...

- Elég! Szankció, retorzió, telepbezárás!!

Az ezredes bánatosan meséli el a következő laktanya parancsnokának az esetét a NATO-bizottsággal, és siratja a kutyáit.

Természetesen ez a laktanya sem ússza meg a látogatást. A parancsnok készül.

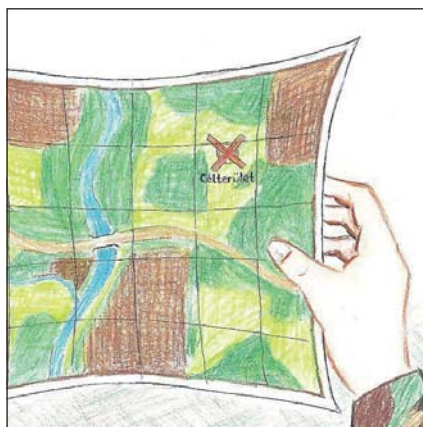
- Na, parancsnok úr, mit etet ezek a kutyákkal?

– Ezekkel? Semmit. Mindegyiknek adok reggel két dollárt, és azt vesznek rajta, amit akarnak!

Összeállította:

Berek Zsolt törzszászlós

LALI A SEREGBEN

Egyed Zoltán szakaszvezető rajza

HADIFOGLYOK – BÉLYEGEN

Az első világháború befejeződése után még hadifogságban lévő magyar hadifoglyok hazahozatalának anyagi támogatására feláras, jótékonyági, három címletből álló bélyegsorozatot bocsátottak ki. A bélyegeket pályázaton elnyert megbízás alapján tervezték.

Árusítása 1920. március 31-éig a Honvédelmi Minisztérium hadifogolyosztályán és a Magyar Országos Véderő Egyesület helyiségében történt. 1920 április 1-jétől valamennyi postahivatal árúsította.

Mindegyik címlet közös felirata (különbözőképpen elhelyezve) a „SEGÍTSÜK HAZA VÉREINKET” – „HADIFOGLYAINK JAVÁRA, 1 (2, illetve 5) KORONA” szöveg. A bélyegképeken, különbözőképpen elhelyezve magyaros díszítés látható.

◀ **40 fillér + 1 koronás címlet.** Az álló téglalap alakú bélyeg a hómezőn hazaigyekvő hadifoglyot ábrázol.

▲ **60 fillér + 2 koronás címlet.** A bélyegkép foglyotábor drótkerítése mögött hazavágyó hadifoglyokat ábrázol.

◀ **1 korona + 5 koronás címlet.** A bélyegkép hazaérkező hadifoglyot ábrázol, akit felesége és két gyermeke szeretettel ölel át.

Surányi Barnabás zászlós
(A bélyegek a szerző gyűjteményéből valók.)